

OBJAŚNIENIA WARTOŚCI PRZYJĘTYCH DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ NA LATA 2026-2029

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszącą się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Miasta Lipna zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (tj. Dz. U. 2021 poz. 83).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lipno jest projekt uchwały budżetowej na 2026 rok, wartości planowane na koniec III kwartału 2025 roku, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gminy Miasta Lipna za lata 2023 i 2024 oraz wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 2025 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Gminy Miasta Lipna na dzień przygotowania projektu, z uwzględnieniem korekt w zakresie rzeczywistego wykonania budżetu w 2025 r.

Okresem prognozowania dla Gminy Miasta Lipna są lata 2026-2029. W okresie tym oszacowano podstawowe wielkości dochodów i wydatków, w oparciu o analizę danych historycznych, wskaźniki wzrostu w latach następnych uwzględniając okoliczności, które mają wpływ na ich poziom.

W związku z przedłożeniem projektu budżetu Gminy Miasta Lipna na rok 2026 zaszła potrzeba opracowania nowej wieloletniej prognozy finansowej oraz uaktualnienia wykazu przedsięwzięć. Wielkości prognoz w latach 2026-2029 uległy całkowitej zmianie.

Przy konstrukcji dokumentu, zgodnie z art. 226 ustawy o finansach publicznych wieloletnia prognoza finansowa musi być realistyczna i określać dla każdego roku:

- wynik operacyjny czyli różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi w kontekście przepisu art. 242 uofp, który wprowadza zasadę bilansowania się budżetu operacyjnego,
- dochody majątkowe oraz wydatki majątkowe jst,
- wynik budżetu jst,
- przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu,
- przychody i rozchody z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia,
- poziom zadłużenia w aspekcie obowiązujących norm ostrożnościowych (spełnienie wskaźników zadłużenia) tj. relacje, o których mowa w art. 242-244,
- koszty obsługi długu w kontekście ryzyka wzrostu stóp procentowych (niestabilność rynków finansowych),
- kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia.

Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gminy Miasta Lipno wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – dynamikę realnej PKB, dynamikę średniorocznej inflacji (CPI) oraz dynamikę realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Gminy Miasta Lipna, co dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, prognozę wskazanych pozycji oparto o wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Dochody budżetu przyjęte do WPF na rok 2026

Prognozy dochodów Gminy Miasta Lipna dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody ustalone na rok 2026 wyniosły **106.721.195,08 zł** w tym:

Dochody majątkowe w wysokości **2.953.732,00 zł**, na które składają się:

- 1) wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – **1.000,00 zł** na podstawie złożonych wniosków oraz szacunkowych danych na 2026 r.,
- 2) wpływy z tyt. odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości planuje się na poziomie **100.000,00 zł**. W 2026 roku planowana jest:
 - a) sprzedaż działek przyległych do nieruchomości właścicieli – na podstawie uchwał i wniosków złożonych przez właścicieli w 2024 i 2025 roku w kwocie 50.000,00 zł,
 - b) sprzedaż dwóch lokali mieszkalnych w zasobie komunalnym gminy na szacunkową kwotę 50.000,00 zł,
- 3) z tytułu dotacji i środków na inwestycje udziałem środków europejskich **2.852.732,00 zł**,

Dochody bieżące w wysokości **103.767.463,08 zł** i są wyższe od planu na III kwartał roku 2025 o ok. 12 mln. zł w tym:

- 1) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – 44.274.072,00 zł (wyższe o ok. 6 mln. zł),
- 2) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – 1.919.686,00 zł (wyższe o ok. 300 tys. zł),
- 3) z subwencji ogólnej – 20.933.290,00 zł (wyższa o ok. 6,5 mln. zł),
- 4) z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące – 15.656.268,08 zł (niższe o ok. 1 mln. zł),
- 5) pozostałe dochody bieżące – 20.984.147,00 zł (wyższe o ok. 500 tys. zł) w tym z podatku od nieruchomości – 11.600.000,00 zł (wzrost o ok. 400 tys. zł).

Dochody prognozowane na lata 2027 – 2029

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Gminy Miasta Lipna oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących przyjęto wartości:

- 1) dochody majątkowe utrzymają się na stałym poziomie 150.000,00 zł. Dane te zostały oszacowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej i sporządzone w oparciu o zasoby nieruchomości gminnych oraz prognozowane ceny możliwe do uzyskania ze sprzedaży,
- 2) dochody bieżące – wszystkie przyjęte wartości zostały oszacowane **stałym wskaźnikiem** w odniesieniu do planu na rok 2026. Analiza danych historycznych oraz obecna sytuacja gospodarcza pozwala tylko minimalnie podwyższyć prognozy, dlatego też konieczna była zmiana dla urealnienia tych wielkości w tym:

- **dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – 1%**, gdzie prognozy wyniosą:

rok 2027 – 44.716.813,00 zł,

rok 2028 – 45.163.981,00 zł,

rok 2029 – 45.615.621,00 zł.

- **dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – 2%**, gdzie prognozy wyniosą:

rok 2027 – 1.958.080,00 zł,

rok 2028 – 1.997.242,00 zł,

rok 2029 – 2.037.187,00 zł.

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w okresie prognozy przyjęto minimalny wzrost.

- **z subwencji ogólnej – 5%**, gdzie prognozy wyniosą:

rok 2027 – 21.979.954,00 zł,

rok 2028 – 23.078.952,00 zł,

rok 2029 – 24.232.890,00 zł.

- **z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące – 2%**, gdzie prognozy wyniosą:

rok 2027 – 15.969.394,00 zł,

rok 2028 – 16.288.781,00 zł,

rok 2029 – 16.614.557,00 zł.

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2026 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowane wskaźniki makroekonomiczne.

- **pozostałe dochody bieżące – 6% w tym podatek od nieruchomości – 6%**, gdzie prognozy wyniosą:

rok 2027 – 22.243.196,00 zł,
rok 2028 – 23.577.788,00 zł,
rok 2029 – 24.992.455,00 zł.

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o planowane na 2026 r. stawki podatku od nieruchomości oraz zasób nieruchomości Gminy Lipno, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2026 r. ustalono więc na poziomie 11.600.000,00 zł.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Po przeliczeniu wielkości poszczególnych prognoz na kolejne lata (ww. wskaźnikami) wysokość dochodów bieżących w latach 2027 – 2029 przyjmuje wartości:

- prognoza 2027 wynosi 106.867.437,00 zł,
- prognoza 2028 wynosi 110.106.744,00 zł,
- prognoza 2029 wynosi 113.492.710,00 zł.

Tak ostrożnie przyjęte wielkości dochodów w latach 2027-2029, wynikają z bardzo trudnej sytuacji na rynku finansowym. Obecna sytuacja nie pozwala prognozować wyższych dochodów.

Wydatki budżetu przyjęte do WPF na rok 2026

Prognozy wydatków Gminy Miasta Lipno dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

Wydatki ustalone na rok 2026 wyniosły **106.343.409,30 zł** w tym:

Wydatki majątkowe w wysokości **11.301.426,12 zł** w tym:

- inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy – 11.301.426,12 zł, w tym:
 - a) wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne – 60.000,00 zł.

Wydatki bieżące w wysokości **95.041.983,18 zł** i są wyższe od planu na III kwartał roku 2025 (ok. 8 mln. zł). Poziom prognozowanych wydatków bieżących zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi. Priorytetem w zakresie planowania wydatków było zapewnienie odpowiednich środków na utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców, w tym:

- 1) wydatki na obsługę długu - 0,00 zł,
- 2) wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 49.414.973,00 zł (wzrost o ok. 5,7 mln. zł),

Wydatki prognozowane na lata 2027 – 2029

Od roku 2027 założono minimalny wzrost wydatków bieżących. Władze zamierzają szukać oszczędności w zakresie oświaty i promocji, dotacji i wydatków pozostających poza podstawowymi obowiązkami samorządu oraz innych obszarów, które zostaną określone na podstawie wnikliwej analizy struktury wydatków w trakcie roku budżetowego. Dalsze wartości dotyczące pozostałych wydatków bieżących od roku 2027 prognozowane były w oparciu o wartości z 2026 r. z wykorzystaniem wskaźnika inflacji w tym:

- 1) wysokość wydatków majątkowych na lata 2027 – 2029 oszacowano wskaźnikiem 2% oraz wzięto pod uwagę przedsięwzięcia inwestycyjne objęte limitem .
- 2) wysokość wydatków bieżących w latach 2027 - 2029 uzależniona jest od zaplanowanych dochodów bieżących w tych latach. Ponieważ podniesiono wielkości prognozy dochodów bieżących, konieczne było również urealnienie wielkości wydatków bieżących w tym:
 - prognoza 2027 wynosi 95.302.437,00 zł,
 - prognoza 2028 wynosi 98.361.487,20 zł,
 - prognoza 2029 wynosi 102.234.724,00 zł.

Wynik budżetu (+) 377.785,78,00 zł

Zgodnie z art. 217 ust. 1 uofp różnica między dochodami a wydatkami budżetu stanowi odpowiednio nadwyżkę/deficyt jst. Plan budżetu na 2026 pozostaje nadwyżką (dochody wyższe od wydatków). Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi wyniesie 8.725.479,90 zł (nadwyżka operacyjna).

Przychody budżetu w 2026 roku wyniosą **372.214,22 zł** i pochodzą ze środków jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art.5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Po analizie budżetu 2025 roku, do końca roku planuje się uzyskać wolne środki, które mogą zostać dopiero rozdysponowane po sporządzeniu bilansu, w związku z tym nie będzie konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań w roku 2026.

Rozchody budżetu – 750.000,00 zł (na spłatę pożyczki).

W roku 2027 prognoza stanowi nadwyżkę budżetu w kwocie 750.000,00 zł, która jest równa wysokości spłaty kwoty długu w tym roku, w roku 2028 również dokonamy spłaty w wysokości 710.956,80 zł, natomiast w 2029 wynik wynosi zero. Fakt prognozowania w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny wzrost dochodów oraz wydatków bieżących, któremu można przypisać cechy statystyczne.

Wynik budżetu Gminy Miasta Lipna

Rok	Dochody [zł]	Wydatki [zł]	Wynik budżetu [zł]
2026	106.721.195,08	106.343.409,30	377.785,78
2027	106.942.300,00	106.192.300,00	750.000,00
2028	110.180.106,00	109.469.149,20	710.956,80
2029	113.564.358,00	113.564.538,00	0,00

Relacja z art. 242 mówi o równoważeniu budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących, bowiem organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6.

W budżetach 2027 - 2029 dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących (wyniki dodatnie) w tym:

prognoza 2027 – 11.565.000,00 zł,

prognoza 2028 – 11.745.256,80 zł,

prognoza 2029 – 11.257.986,00 zł.

Przychody i rozchody budżetu

Przychody i rozchody budżetu mają na celu zapewnienie równowagi finansowej spowodowanej brakiem zbilansowania dochodów i wydatków. W roku 2026 planuje się **przychody** w wysokości **372.214,22 zł** i pochodzą ze środków jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art.5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków oraz **rozchody** w wysokości **750.000,00 zł** (spłata raty).

W prognozie na lata 2027 – 2029 uwzględniając stan obecnej sytuacji finansowej nie planuje się osiągnąć przychodów z tytułu zaciągnięcia nowych kredytów i pożyczek, natomiast plan rozchodów jest równowartością spłaty pożyczki w tym: w roku 2027 w wysokości 750.000,00 zł oraz w 2028 w wysokości 710.956,80 zł.

Dług Miasta Lipna

Na dzień 31.12.2025 r. kwota zadłużenia, wykazana w pozycji 6. Wieloletniej Prognozy Finansowej w kolumnie pomocniczej WPF „2025 przewidywane wykonanie” wynosi 2.210.956,80 zł i jest to wartość pożyczki z Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 z przeznaczeniem na zadanie inwestycyjne pn. „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej Nr 5 w Lipnie”. Spłata pożyczki nastąpi w okresie trzech lat:

- 2026r. – 750.000,00 zł,

- 2027r. – 750.000,00 zł,
- 2028r. – 710.956,80 zł.

Przy obecnym stanie danych zawartych w WPF na lata 2026 - 2029 zachowujemy wskaźniki łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 243 ust. 1 uofp. Z analizy danych wynika, iż w roku 2026 **roczny wskaźnik zobowiązań wynosi 10,16% przy dopuszczalnym 11,61%**. Roczny wskaźnik jest więc niższy od dopuszczalnych i spełnia wymogi wynikające z art. 243 uofp.

Przedsięwzięcia finansowe na lata 2026 – 2029 (Załącznik nr 2 do WPF zgodny z wydatkami objętymi limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy)

Zgodnie z art. 226 ust. 3 uofp w Załączniku Nr 2 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej określa się odrębnie każde przedsięwzięcie finansowe. W roku 2026 zaktualizowano prognozy przedsięwzięć, dostosowując je do możliwości finansowych Gminy.

Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o p z tego: przedsięwzięcia bieżące:

„Stworzenie Dziennego Domu Pomocy w Lipnie” 2025-2028 – limit zobowiązań 2.734.632,73 zł w tym:

- limit 2026 – 1.231.790,18 zł,
- limit 2027 – 1.001.895,04 zł,
- limit 2028 – 500.947,51 zł.

przedsięwzięcia majątkowe:

„Zielone Miasto Lipno” 2025-2026 – limit zobowiązań 1.796.873,00 zł w tym:

- limit 2026 – 1.796.873,00 zł,

„Biblioteka na miarę XXI wieku – modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki w Lipnie” – limit zobowiązań 673.597,00 zł w tym:

- limit 2026 – 673.597,00 zł.

„Stworzenie Dziennego Domu Pomocy w Lipnie” 2025-2026 – limit zobowiązań 294.370,00 zł w tym:

- limit 2026 – 294.370,00 zł,

Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe w tym:

przedsięwzięcia bieżące:

„Ubezpieczenie majątkowe, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjne” – limit zobowiązań 63.257,00 zł w tym:

- limit 2026 – 63.257,00 zł.

„Kompleksowa usługa oświetlenia na terenie Gminy Miasta Lipna” - limit zobowiązań 1.289.494,00 zł w tym:

- limit 2026 – 644.747,00 zł,
- limit 2027 – 644.747,00 zł.

„Opracowanie Planu Ogólnego Miasta Lipna” – limit zobowiązań 120.000,00 zł w tym:

- limit 2026 – 55.000,00 zł.

„Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Miasta Lipna” – limit zobowiązań 15.532.200,00 zł w tym:

- limit 2026 – 3.883.050,00 zł,
- limit 2026 – 3.883.050,00 zł,
- limit 2026 – 3.883.050,00 zł,
- limit 2026 – 3.883.050,00 zł.

przedsięwzięcia majątkowe:

„Przebudowa kanalizacji deszczowych w mieście” (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 300.000,00 zł) w tym:

- limit 2026 – 150.000,00 zł,

„Wykup gruntów” (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 290.000,00 zł):

- limit 2026 – 200.000,00 zł,

„Rezerwa inwestycyjna” (łącznie nakłady w latach 2025-2029 to 34.970.166,00 zł):

- limit 2026 – 1.742.880,00 zł,
 - limit 2027 – 10.515.000,00 zł,
 - limit 2028 – 11.184.300,00 zł,
 - limit 2029 – 11.407.986,00 zł,
- „Biblioteka na miarę XXI wieku – modernizacja i wyposażenie Miejskiej Biblioteki w Lipnie” (łącznie nakłady w latach 2023-2026 to 1.051.376,36) w tym:
- limit 2026 – 600.000,00 zł.
- „Zielone Miasto Lipno” 2023-2026 (łącznie nakłady w latach 2023-2026 to 573.057,00 zł) w tym:
- limit 2026 – 390.000,00 zł.
- „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej Nr 5” (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 2.666.713,80 zł):
- limit 2026 – 155.757,00 zł.
- „Modernizacja oświetlenia na terenie miasta” (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 150.000,00 zł):
- limit 2026 – 100.000,00 zł.
- „Przebudowa dróg w mieście” (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 1.660.000,00 zł):
- limit 2026 – 1.000.000,00 zł.
- „Budowa budynku usługowo-garażowego” (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 1.680.000,00 zł):
- limit 2026 – 1.500.000,00 zł,
- „Budowa budynku socjalnego”:
- limit 2027 – 350.000,00 zł.
- „Budowa Domu Spokojnej Starości” (łącznie nakłady w latach 2020-2026 to 155.102,00 zł):
- limit 2027 – 100.000,00 zł.
- „Stworzenie Dziennego Domu Pomocy w Lipnie” 2025-2026 (łącznie nakłady w latach 2025-2026 to 100.000,00 zł):
- limit 2026 – 100.000,00 zł.

Priorytetem przy realizacji przedsięwzięć będzie możliwość pozyskania dodatkowego źródła finansowania ze środków zewnętrznych, zwłaszcza funduszy UE.